

Az Egyenlő Bánásmód Hatóság 2011. évi tevékenysége a számok tükrében

Az Egyenlő Bánásmód Hatósághoz a 2011-es évben mintegy 1000 panasz érkezett. A panaszok számában csökkenő tendencia figyelhető meg, amely nagymértékben köszönhető annak, hogy a panaszosok egyre tudatosabbak és célorientáltabbak, továbbá a panaszokat megszüri a 19 megyében és Budapesten működő egyenlőbánásmód-referensek, ennek köszönhetően csak azok az ügyek kerülnek a hatóság elé, amelyeknél feltételezhető, hogy diszkrimináció történt. Fokozatosan csökken azoknak a kérelmeknek a száma is, amelyekben a hatóság hatáskörének hiánya miatt nem tud eljárni. A 2011-es adatok is megerősítik, hogy még mindig a munkáltatók és a különféle szolgáltatást nyújtók sértik meg legtöbbször az egyenlő bánásmód követelményét.

2011-ben 39-re nőtt az egyezséggel záruló eljárások száma. Az egyezségkötési hajlandóság folyamatos növekedése tudatos hatósági stratégia következménye. A megkötött egyezségek nem csak az ügyfelek kompromisszumkészségének, hanem az ügyintézők konfliktuskezelő tevékenységének is köszönhetőek. A hatóság az előtte folyó eljárások tartós eredményessége érdekében a jogalkalmazás keretei között a panaszos és a bepanaszolt együttműködésére törekszik és a jogszabályok adta kereteken belül segíti az ügyfeleket abban, hogy egyezséget kössenek. A diszkrimináció megszüntetése mellett a prevenciónak is hatékony eszköze, ha az egyenlő bánásmód sérelmének okozója és elszenvetője közösen találják meg a jogsérelem megszüntetésének a módját. A hatóság munkája során továbbra sem tekint célnak az eljárás alá vont pénzbírsággal való büntetését, amelyet jól mutat az is, hogy a tavalyi évben összesen 11 esetben élt ezzel a lehetőséggel.

A 2011. évi statisztikai adatai szerint továbbra is Budapestről és Pest megyéből fordulnak legtöbbször a hatósághoz, ugyanakkor vannak olyan megyék, ahonnan elenyésző számú megkeresés érkezik, ilyen pl. Tolna vagy Vas megye. A kérelmezők védett tulajdonságát tekintve leggyakrabban anyaságuk, terhességük (42 esetben), egészségi állapotuk (56 esetben), életkoruk (38 esetben), fogyatékosságuk (114 esetben), nemzeti vagy etnikai kisebbséghez tartozásuk (118 esetben) miatt érzik úgy, hogy velük szemben sérült az egyenlő bánásmód követelménye. A diszkrimináció egyes területeit tekintve változatlanul a foglalkoztatás, a munkaerőpiac (20 kérelemnek helyt adó döntés) és az árak forgalma illetve szolgáltatások igénybevétele (10 kérelemnek helyt adó döntés) a legfertőzöttebb területek.

Enyhén emelkedett a jogsértést megállapító határozatok száma 2011-ben: 42 esetben állapította meg a hatóság, hogy az eljárás alá vont megsértette az egyenlő bánásmód követelményét. Lényegesen csökkent a megalapozatlan kérelmek száma, 2011-ben 118 elutasító határozat született.

Az egyenlő bánásmód követelményét megsértőkkel szemben alkalmazott szankciók közül legtöbbször a további jogsértő magatartástól való eltiltás (30 esetben) illetve a döntés nyilvános közzétételének elrendelésére (26 esetben) került sor. A fentiekén túl 11 esetben került sor pénzbírság kiszabására, melynek teljes összege 9 150 000 Ft volt. További 9 esetben kötelezte a hatóság az eljárás alá vont személyt vagy céget a jogsértő magatartás megszüntetésére.

A panaszosok jogtudatosságának erősítését a hatóság 2009. április 1-től a TÁMOP-5.5.5. kiemelt pályázati projekt eszközeivel is támogatja. A diszkrimináció elleni küzdelem, a társadalmi szemléletformálás és hatósági munka erősítése elnevezésű, 2013 júniusáig tartó projektben a hatóság széleskörű társadalmi szemléletformálásban is részt vállal az állampolgárok jogtudatosságának növekedése, a társadalmi érzékenység, az antidiszkriminációs és általános

emberi jogi kultúra fejlesztése érdekében. A projektnek köszönhetően 2009. szeptember 1-től működik a megyei egyenlőbánsásmódszerű referenci hálózat. Az ügyfélfogadási órák száma a kezdeti 12-ről 336-ra emelkedett havonta. 2011-ben 2 946 ügyfél fordult a referenci hálózatához, 280 panaszbeadvány benyújtására, és 2666 regisztrációs lap kiállítására került sor.

A hatóság 2011. évi tevékenységének eredményessége összefügg azzal, hogy a projekt keretében két éve működő egyenlőbánsásmódszerű referenci hálózatban megyei és kistérségi szinteken is jogász végzettségű egyenlőbánsásmódszerű referensek biztosítják a hatóság szolgáltatásaihoz a hozzáférést, ezzel Budapest mellett országos lefedettséggel 20-ra nőtt az ügyfélfogadási helyszínek száma.

4Az egyenlőbánsásmódszerű referensek hetente ingyenes ügyfélfogadást tartanak: fogadják és továbbítják a panaszokat a hatóság felé. Feladatuk az ügyfelek, valamint a helyi szakmai és civil partnerek tájékoztatása az egyenlő bántás mód követelményéről és a hatóság tevékenységéről.

Az egyenlő bántás mód érvényesítése és a társadalmi érzékenység fejlesztése című akkreditált képzési programban 2011-ben 463 fő vett részt, további három helyszínen tematikus workshopok lebonyolítására került sor.

A projekt keretében megvalósuló hét társadalomtudományi illetve szociológiai háttérkutatás elsődleges célja a hátrányos megkülönböztetést eredményező gyakorlatok és ok-okozati összefüggések feltárása volt a különböző védett csoportok, különösen a nők, a romák és a fogyatékos emberek vonatkozásában. A vizsgálat tapasztalatainak széleskörű publikálása a hatóságnak lehetőséget biztosított a társadalmi párbeszédbe történő bekapcsolódásra. A kiemelt médiumokkal való kapcsolattartás hozzájárult - a tájékoztatás mellett - a jogtudatosság növekedéséhez és a hatóság ismertségi indexének az emelkedéséhez.

2012. január 1-től a 2011. évi CLXXIV. törvény, - amely egyebek mellett módosította az egyenlő bántás módról és esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvényt is - a hatóság jogállását autonóm államigazgatási szervre változtatta. A hatóság szakmai és szervezeti önállósága a jogszabályváltozással kiteljesedett.